

Halk Oyuncular ve Salon Dansçılarının Kültürlerarası Duyarlılık Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi**

Pınar KARACAN DOĞAN¹, Gamze DURMUŞ², Ozan ÇİÇEK³

¹Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0002-2654-2751>

²Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0002-4879-8280>

³Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye
<https://orcid.org/0009-0006-2598-4343>

Email: pinarkaracan@gmail.com, gamzeakca6706@gmail.com, ozyle09@gmail.com,

Türü: Araştırma Makalesi (Alındı: 11.10.2023 - Kabul: 07.11.2023)

Öz

Bu çalışmada, halk oyuncular ve salon dansçılarının kültürlerarası duyarlılık düzeylerini incelemek ve çeşitli değişkenlere göre kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasındaki farklılığı ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaç bağlamında yapılan araştırma, tarama modeli niteliğindedir. Araştırma kapsamında katılımcıların kültürlerarası duyarlılık düzeylerini tespit etmek için Chen ve Starosta (2000) tarafından geliştirilen ve Üstün (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği (KDÖ)" kullanılmıştır. Veri toplama aracı aynı zamanda katılımcıların dans türü, cinsiyet, yaşamının büyük bir çoğunluğunu geçirdiği yer, anne ve baba eğitim düzeyi ve kendini tanımladığı gelir düzeyi olmak üzere altı maddelik kişisel bilgi formu bulunmaktadır. Araştırma kapsamında katılımcılardan toplanan veriler SPSS-25 programı ile analiz edilmiştir. Araştırmaya 129 kadın 52 erkek olmak üzere 181 kişi katılmıştır. Katılımcıların KDÖ'ne ilişkin dağılımın Levene homojenlik testi incelendiğinde normal dağıldığı ve test varyanslarının homojen olduğu görülmektedir. Katılımcıların dans türü ve cinsiyet değişkenleri ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasındaki farklılıkları tespit etmek için t-testi uygulanmış olup diğer değişkenler olan yaşamının büyük çoğunluğunu geçirdiği yer, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi ve kendini tanımladığı gelir düzeyini test etmek için ANOVA kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, katılımcıların kültürlerarası duyarlılık düzeyleri incelendiğinde yüksek düzeyde duyarlılığa sahip oldukları tespit edilmiştir. Katılımcıların dans türü, cinsiyet, yaşamının büyük çoğunluğunu geçirdiği yer, anne ve baba eğitim düzeyi ve kendini tanımladığı gelir düzeyi değişkenleri ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Anahtar Sözcükler: Kültür, Kültürlerarası, Kültürlerarası Duyarlılık.

Investigation of Intercultural Sensitivity Levels of Folk Dancers and Ballroom Dancers in Terms of Some Variables

Abstract

In this study, it was aimed to examine the intercultural sensitivity levels of folk dancers and ballroom dancers and to reveal the difference between the levels of intercultural sensitivity according to various variables. The research conducted in the context of this purpose is a screening model. Within the scope of the research, the "Intercultural Sensitivity Scale (KDÖ)," developed by Chen and Starosta (2000) and adapted into Turkish by Üstün (2011), was used to determine the intercultural sensitivity levels of the participants. There is also a six-item personal information form in the data collection tool: the type of dance of the participants, gender, where they spent most of their life, mother's education level, father's education level and self-described income level. The data collected from the participants within the scope of the research were analyzed with the SPSS-25 program. A total of 181 people, 129 women and 52 men, participated in the study. When the Levene homogeneity test is examined, it is seen that the distribution of the participants regarding the KDÖ is normally distributed and the test variances are homogeneous. The t-test was used to determine the differences between the dance type and gender variables of the participants and their intercultural sensitivity levels, and ANOVA was used to test the other variables such as the place where they spent most of their life, mother's and father's education level, and self-defined income level. According to the findings obtained from the research, when the intercultural sensitivity levels of the participants were examined, it was determined that they had a high level of sensitivity. No statistically significant difference was found between the participants' dance type, gender, place where they spent most of their life, mother's and father's education level and self-defined income level and their intercultural sensitivity levels.

Keywords: Cultural, Intercultural, Intercultural Sensitivity.

Giriş

Makaleler Dünya genelinde yaşanan göçler, doğal afetler, işsizlik problemleri ve küreselleşmenin yarattığı dinamikler, insanların daha iyi bir yaşama ulaşma hedeflerini hızlandırmış, böylece coğrafi hareketlilik önemli ölçüde artmıştır. Bu hareketlilik sırasında bireyler, kendi kültürlerinin öğelerini de yeni yaşam alanlarına taşımışlar ve böylece farklı insanlarla etkileşim içerisine girerek çok kültürlü toplum yapılarının oluşumuna ön ayak olmuşlardır. Farklı kültürel ve etnik kökenlere sahip insanlarla bu yeni karşılaşmalar, onlara özgü değerlerle uyumlu hizmetler sunmanın kaçınılmaz olduğunu göstermiştir. Bu, sadece sosyal etkileşimlerle sınırlı kalmayıp, spor, sağlık, sanat, eğitim ve diğer birçok alanda da kendini hissettirmiştir (Chen, 2010). Bu durum, çok kültürlü toplumlarla hizmet sunumunda kültürlerarası duyarlılığın sadece bir tercih olmaktan çıkıp bir zorunluluk haline gelmesine neden olmuştur. İnsanlar arası anlayışın artırılması ve etkili bir hizmet sunumu için kültürel farklılıklara duyarlı olmak, global bir dünyada giderek daha belirgin ve kritik bir öneme sahip olmuştur. Bu, bireylerin birbirlerinin kültürel değerlerine, inançlarına ve alışkanlıklarına saygılı olmalarını gerektirir. Böylece, kültürlerarası duyarlılık, sadece sosyal uyumu değil, aynı zamanda ekonomik ve toplumsal kalkınmayı da destekleyen bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kültür, bir toplumun üyeleri arasında öğrenilip paylaşılan, nesilden nesile devredilen değerler, inançlar, davranış biçimleri, gelenekler ve normlar olarak ifade edilmektedir. Doğanın yarattıklarına karşın; kültür, insan eliyle şekillenen ve yaratılan tüm unsurları içermektedir (Moran vd., 2007; Morrall, 2009). Kültürü insanlar eğitimle öğrenir, dil ve iletişim yoluyla kültürü sürdürür ve başka kuşaklara aktarır (Güvenç, 1997). Kültürün geniş ve kapsamlı tanımı düşünüldüğünde, onun evrensel bir olgu olduğu açıkça görülmektedir. İletişim ve ulaşım teknolojilerinin hızla ilerlediği günümüzde, farklı kültürlerin birbirlerinden etkilenmeleri kaçınılmaz bir durum haline gelmiştir. Bu durum, insanlar arasında kültürlerarası iletişimi kaçınılmaz kılmıştır. Bu tür bir iletişimin sağlıklı ve bilinçli bir şekilde gerçekleşebilmesi için, insanların diğer kültürlerle karşı hoşgörülü olmaları ve kendi kültürlerini yitirmeden bu etkileşimi sürdürebilmeleri gerekmektedir (Akın, 2016).

Farklı kültürel geçmişlere sahip insanlar arasında, diğer kültürleri tanıma ve sorgulama amacıyla gerçekleşen etkileşim süreci, 'kültürlerarası' kavramının bir yansımasıdır. Kültürlerarası kavramı, değişik kültürlerden insanların birbirleriyle etkileşimleri sırasında sergiledikleri iletişim yeteneğine odaklanmaktadır (James, 2008). Bilindiği üzere iletişim, insanların bir arada yaşamaya başlamalarıyla ortaya çıkan bir olgu olup, sosyal etkileşim içinde karşılıklı mesajların aktarılmasını ve farklı anlamların paylaşılmasını içeren bir süreçtir (Telman ve Ünsal, 2005). Kültürlerarası iletişim ise, iki farklı insan grubunun manevi ve maddi kültürel unsurlar aracılığıyla bir araya gelmesi, birbirini algılama, anlamaya çalışma, kabullenme, saygı duyma ve yeni manevi ve maddi değerler oluşturma sürecini kapsayan, çeşitli disiplinler arasındaki bilimsel etkinlikler bütünüdür (Sarı Güven, 2015). Kültürlerarası iletişim alanı, farklı kültürler ve uluslar arasında anlayışı ve olumlu yaklaşımları teşvik etmeyi amaçlamaktadır (Miike, 2009).

Kültürlerarası sorunların çözümünde, kültürlerarası iletişimin kritik bir rolü bulunmaktadır. Bu rolün kökeni, aslında kültür ile iletişim arasındaki derin bağlantıda yatmaktadır. Kültür, dünyayı anlamamıza ve şekillendirmemize yardımcı olan bir mantık sistemidir; dil, düşünce, anlam ve eylem yoluyla kendini gösterir. Dinamik bir yapıya sahip olan kültür, iletişimi belirler, iletişim sürecinde de kendisini yeniden üretir ve şekillendirir. Bu anlamda, "kültür,

iletişimin kendisidir ve iletişim de kültürel bir süreçtir" denilebilir. İletişim, bir kültür içerisinde gerçekleşir ve o kültürün bir ögesidir. Semboller, işaretler ve kodlar kişilerarası iletişimde araç olarak kullanılır ve bunların taşıdığı anlam, paylaşılan kültürün algısına bağlıdır (Alioğlu, 2011). Kültürlerarası iletişimde, birey farklı kültürlerin sembollerini, işaretlerini ve kodlarını anlamlandırır. Farklı kültürel arka planlara sahip kişilerle iletişim kurarken, uygun ve etkili bir iletişim becerisi geliştirir. Bu yetenek, tam olarak kültürlerarası iletişim yeterliliği olarak adlandırılır ve bireyin diğer kültürlerin öğelerini anlamasına, değerlendirmesine ve onlarla etkili bir şekilde etkileşimde bulunmasına olanak tanır (Wiseman, 2002).

Kültürlerarası iletişim yetisinin duygusal bir boyutunu oluşturan kültürlerarası duyarlılık, kültürel farklılıkların kabul edilmesi, onaylanması ve saygı gösterilmesi yönündeki bir eğilimi ifade etmektedir. Bu, "kültürlerarası farklılıkları anlama, kabullenme ve değerlendirme konusunda kişisel motivasyonu destekleyen aktif bir istek" olarak da tanımlanabilir (Chen ve Starosta, 1996; Chen ve Starosta, 2000). Bhawuk ve Brislin'in (1992) tanımlamasına göre kültürlerarası duyarlılık, kişilerin kültürel farklılıklara ve farklı kültürlerden gelen insanların bakış açılarına karşı duyarlı, anlayışlı ve hassas olmalarını ifade eder. Bu kavram, farklı kültürel bağlamlarda etkili ve saygılı bir şekilde iletişim kurma yeteneğini geliştirmeye yöneliktir ve bu yolla bireylerin birbirlerinin kültürlerini daha derinlemesine anlamalarına ve kabul etmelerine yardımcı olur.

Türkiye, çok kültürlü bir topluma sahiptir, bu da farklı kültürlerin bir arada yaşaması ve etkileşimde bulunmasını gerektirir. Kültürlerarası duyarlılık, bireylerin farklı kültürel normlar, değerler ve inançlar arasında anlayış geliştirmelerine yardımcı olabilir. Bu, özellikle eğitim, iş ve toplumun diğer alanlarında uyum ve iş birliğini teşvik edebilir. Bu bağlamda üniversiteler, öğrencilere farklı kültürlerden gelen insanlarla etkileşimde bulunma fırsatı sunar. Küreselleşen dünyada üniversite ortamı genellikle çok çeşitli etnik, dini ve kültürel grupları içerir ve bu nedenle öğrenciler arasında kültürlerarası duyarlılık önemli bir rol oynar. Farklı kültürlerden gelen öğrencilerin bir araya geldiği bir ortamda, kültürlerarası duyarlılık sayesinde daha etkin ve uyumlu bir iletişim sağlanabilir. Öğrencilerin kültürlerarası duyarlılık düzeyini artırması hem üniversite deneyimlerini zenginleştirebilir hem de onları globalleşen bir dünyada daha etkili bireyler haline getirebilir. Evrensel bir dil olarak kabul edilen ve kültürlerarası iletişimi kolaylaştıran dansın, sosyal, duygusal ve kültürel becerileri geliştirmedeki potansiyeli ise, kültürlerarası duyarlılığın desteklenmesinde önemli bir araç olabilir (Kaeppler, 2000).

Verilen tüm bilgiler doğrultusunda bu çalışmanın amacı, halk oyuncularını ve salon dansçılarının kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesidir.

Materyal ve Metod

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, Gazi Üniversitesi eşli dans sporları topluluğu ve Gazi Üniversitesi halk oyunları topluluklarındaki öğrencilerin kültürlerarası duyarlılık düzeylerini incelemek ve bazı değişkenlere göre kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasındaki farklılığı ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaç bağlamında yapılan araştırma tarama modeli niteliğindedir. Karasar (2007) göre, tarama modeli var olan bir durumu olduğu şekli ile ifade eden araştırma yaklaşımlarıdır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın amacına uygun olarak, Gazi Üniversitesi eşli dans sporları topluluğu ve Gazi Üniversitesi halk oyunları topluluklarındaki 181 öğrenciden oluşmaktadır. Katılımcıların bilgi formuna verdikleri cevaplara ilişkin dağılım Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

	Kategoriler	F	%
Dans Türü	Salon dansları	79	43,6
	Halk oyunları	102	56,4
Cinsiyet	Kadın	129	71,3
	Erkek	52	28,7
Yaşamının Büyük Çoğunluğunu Geçirdiği Yer	Kasaba veya ilçe	28	15,5
	Şehir	48	26,5
	Büyükşehir	105	58,0
Anne Eğitim Durumu	İlkokul mezun	66	36,5
	Ortaokul mezunu	22	12,2
	Lise mezunu	57	31,5
	Üniversite mezunu	36	19,9
Baba Eğitim Durumu	İlkokul mezun	44	24,3
	Ortaokul mezunu	23	12,7
	Lise mezunu	53	29,3
	Üniversite mezunu	61	33,7
Kendini Tanımladığı Gelir Düzeyi	Alt-Orta	53	29,3
	Orta	92	50,8
	Orta-Üst	36	19,9
Toplam		181	100,0

Araştırmaya katılanların, %43,6’sı salon dansçısı, %56,4’ü halk oyuncu; %71,3’ü kadın, %28,7’si erkek; %15,5’i kasaba veya ilçede, %26,5’i şehirde, %58,0’i büyükşehirde yaşamının büyük çoğunluğunu geçirdiği; %36,5’inin annesi ilkokul mezunu, %12,2’sinin annesi ortaokul mezunu, %31,5’inin annesi lise mezunu, %19,9’unun annesi üniversite mezunu; %24,3’ü nün babasının ilkokul mezunu, %12,7’sinin babasının ortaokul mezunu, %29,3’ünün babasının lise mezunu, %33,7’sinin babasının üniversite mezunu; %29,3’ünün kendini alt-orta, %50,8’inin kendini orta, %19,9’unun kendini üst-orta gelir düzeyinde

tanımladığı tespit edilmiştir. Genel itibari ile araştırmaya 181 (%100,0) kişi katılım göstermiştir.

Veri Toplama Araçları

Kişisel bilgi formu: Araştırma katılımcıların dans türü, cinsiyet, yaşamının büyük çoğunluğunu geçirdiği yer, anne ve baba eğitim düzeyi ve kendini tanımladığı gelir düzeyi olmak üzere 6 maddelik kişisel bilgi formu hazırlanmıştır.

Kültürlerarası duyarlılık ölçeği: Katılımcıların kültürlerarası duyarlılık düzeylerini ölçmek için, Chen ve Starosta (2000) tarafından geliştirilen 24 maddelik 5'li Likert tipi Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, Üstün (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Türkçe'ye uyarlanırken, sırasıyla dil eşdeğerliği, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Geçerlik çalışması sırasında, ölçeğin Türkçe'ye uyarlanmış formunda yer alan maddelerin faktör yük değerlerine göre alt ölçeklere dağılımının, ölçeğin orijinal formuyla tutarlılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Ölçeği geliştiren kişiler tarafından onaylanmasının ardından; Orijinal formunda 5 faktörden oluşan ölçeğin, Türkçe uyarlamasında tek faktörlü olarak analiz edilmesine karar verilmiştir. Bu analiz sonucunda 19. Madde, faktör yük değeri düşük olduğu için ölçekten çıkarılmıştır. Geriye kalan 23 madde kabul edilebilir düzeyde değerler gösterdikleri için ölçekte yer almaya devam etmiştir. 2, 4, 7, 9, 12, 15, 18, 20 ve 22. maddeler ters çevrilerek puanlanmaktadır.

Verilerin Analizi

Katılımcılara uygulanan ölçek ile toplanan veriler SPSS-25 paket programına işlenmiştir. Katılımcıların değişkenler ile ölçeğin genelinden aldıkları ortalama arasındaki farklılığa bakmadan önce veri dağılımının parametrik ya da nonparametrik olduğuna karar vermek için normallik ve Levene homojenlik testleri yapılmıştır.

Normallik varsayımının sınanmasında Levene istatistiğine dayalı yorumları dikkate alınmanın dışında çarpıklık ve basıklık gibi verinin kendisini direkt olarak yansıtan istatistikleri dikkate almak gerekir. Normallik varsayımının test edilmesi için incelenen çarpıklık (0,103) ve basıklık (-0,085) değerlerinin -1 ile +1 arasında değiştiği görülmektedir. Normallik varsayımının bir ölçüsü olarak çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1 ile +1 aralığında olmasının kabul edilebileceği ifade edilmektedir (Morgan vd., 2004).

Tablo 2. Katılımcıların Ölçekten Aldıkları Puanların Normalliğine İlişkin Çarpıklık, Basıklık ve Levene Homojenlik Testi Sonuçları

N=181	Skewness	Kurtosis	Levene Statistics	p
Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği	0,103	-0,085	0,216	,806

Test varyanslarının homojenliği yani Levene homojenlik testine ait dağılım incelendiğinde Levene İstatistiği $p > ,05$ 'e göre puan dağılımına ait test varyanslarının homojen dağıldığı yani homojenlik varsayımının sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Ölçeğe ait puan dağılımının sürekli veri olduğu ve eşit aralıklı ölçek düzeyinde olduğu görülmektedir.

Katılımcıların dans türü ve cinsiyet değişkenleri ile ölçeğin genelinden aldıkları puanlar arasındaki farklılığa Independent-Samples (Bağımsız Örneklemeler) t-Testi analizi ile bakılmıştır. Katılımcıların yaşamının büyük çoğunluğunu geçirdiği yer, anne ve baba eğitim durumu, kendini tanımladığı gelir düzeyi değişkenleri ile ölçeğin genelinden aldıkları puanlar

arasındaki farklılığa One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans) analizi ile bakılmıştır (Can, 2014). Katılımcıların ölçeğin genelinden aldıkları puanların dağılımlarına ilişkin betimsel istatistiklere (ortalama, standart sapma, minimum değer ve maksimum değer) bakılmıştır.

Tablo 3. Katılımcıların Kültürlerarası Duyarlılık Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistikler

	N	Minimum	Maximum	\bar{X} (Ortalama)	S
Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği	181	72,00	100,00	83,98 (3,65)	5,17

Aralıklar (5-1)/5=0,80 Kriter: 1,00-1,79=Çok Düşük; 1,80-2,59=Düşük; 2,60-3,39=Orta; 3,40-4,19=Yüksek; 4,20-5,00=Çok Yüksek

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların kültürlerarası duyarlılık düzeylerine ait madde ortalaması (3,65) belirlenen aralıklarla karşılaştırıldığında yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Bulgular

Tablo 4. Katılımcıların Dans Türü Değişkeni ile Kültürlerarası Duyarlılık Düzeyleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

	Dans Türü	N	\bar{X}	S	t	sd	p
Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği	Salon Dansları	79	83,72	4,72	0,598	179	,551
	Halk Oyunları	102	84,18	5,51			

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların dans türü değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında $t(179)=0,598$, $p=,551>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Salon dansçıları ile halk oyuncularının kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin benzer olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Katılımcıların Cinsiyet Değişkeni ile Kültürlerarası Duyarlılık Düzeyleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	t	sd	p
Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği	Kadın	129	84,08	5,05	0,416	179	,678
	Erkek	52	83,73	5,20			

Tablo 5 incelendiğinde katılımcıların cinsiyet değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında $t(179)=0,416$, $p=,678>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Kadın ve erkek katılımcıların kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin birbirine yakın olduğu söylenilebilir.

Tablo 6. Katılımcıların Yaşamının Büyük Çoğunluğunu Geçirdikleri Yer Değişkeni ile Kültürlerarası Duyarlılık Düzeyleri Arasındaki Farklılığa İlişkin ANOVA Sonuçları

	Yer	N	\bar{X}	S	F	p	Post Hoc (Tukey)
Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği	Kasaba veya İlçe	28	83,00	5,68	2,337	,100	---
	Şehir	48	83,02	5,28			
	Büyükşehir	105	84,68	4,91			

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların yaşamının büyük çoğunluğunu geçirdikleri yer değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında $F=2,337$, $p=,100>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 7. Katılımcıların Anne Eğitim Durumu Değişkeni ile Kültürlerarası Duyarlılık Düzeyleri Arasındaki Farklılığa İlişkin ANOVA Sonuçları

	Anne Eğitim	N	\bar{X}	S	F	p	Post Hoc (Tukey)
Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği	İlkokul mezunu	66	83,98	4,77	0,885	,450	---
	Ortaokul mezunu	22	84,90	6,45			
	Lise mezunu	57	83,19	4,99			
	Üniversite mezunu	36	84,66	5,32			

Tablo 7 incelendiğinde katılımcıların anne eğitim durumu değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında $F=0,885$, $p=,450>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 8. Katılımcıların Baba Eğitim Durumu Değişkeni ile Kültürlerarası Duyarlılık Düzeyleri Arasındaki Farklılığa İlişkin ANOVA Sonuçları

	Baba Eğitim	N	\bar{X}	S	F	p	Post Hoc (Tukey)
Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği	İlkokul mezunu	44	83,97	5,24	1,013	,338	---
	Ortaokul mezunu	23	85,65	4,86			
	Lise mezunu	53	83,43	5,35			
	Üniversite mezunu	61	83,83	5,06			

Tablo 8 incelendiğinde katılımcıların baba eğitim durumu değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında $F=1,013$, $p=,338>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 9. Katılımcıların Kendilerini Tanımladıkları Gelir Düzeyi Değişkeni ile Kültürlerarası Duyarlılık Düzeyleri Arasındaki Farklılığa İlişkin ANOVA Sonuçları

	Gelir Düzeyi	N	\bar{X}	S	F	p	Post Hoc (Tukey)
Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği	Alt-Orta	53	84,26	4,35	2,741	,067	---
	Orta	92	83,21	5,46			
	Orta-Üst	36	85,52	5,28			

Tablo 9 incelendiğinde katılımcıların kendini tanımladıkları gelir düzeyi değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında $F=2,741$, $p=,0,67>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Tartışma ve Sonuçlar

Bu araştırmada, salon dansçıları ve halk oyuncuların kültürlerarası duyarlılık düzeyinin belirlenerek, çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaç edinilmiştir.

Bu amaç kapsamında, tablo 2'deki betimsel istatistiklere bakıldığında, katılımcıların kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin 3,65 oranıyla yüksek olduğu görülmektedir. Dans, sosyal bağlamda, ritüellerden eğlenceye, düğünlerden cenaze törenlerine kadar çeşitli sosyal ve kültürel işlevlere sahiptir. Dansçılar, dansın kendine özgü dili aracılığıyla farklı kültürlerin değerlerini, inançlarını ve yaşantılarını ifade ederler. Farklı kültürlerde dansın bu çok yönlü kullanımını, evrensel bir olgu olarak dansın önemini vurgulamaktadır (Kaeppler, 2000). Dansın ritmi ve hareketleri, sözcüklerin ötesinde bir anlam taşır. İnsanlar farklı diller konuşsalar bile, dans aracılığıyla birbirlerini anlayabilirler. Dansın bu evrensel dili, insanları bir araya getirir ve farklı kültürler arasında köprüler kurar. Bu evrensel bağlam, dansın sadece bir sanat formu olmadığını, aynı zamanda kültürler arası anlayış ve iletişim aracı olduğunu vurgular (Shay ve Sellers-Young, 2016). Bu teorik çerçevede, farklı kültürel değer ve normları anlamak, iletişim kurmak ve saygı göstermek olarak kabul edilen kültürlerarası duyarlılık bağlamında, dansçıların yüksek düzeyde kültürlerarası duyarlılığa sahip olmalarının beklenen bir sonuç olduğu düşünülebilir. Ayrıca tablo 4'te yer alan araştırma bulgularına göre, kültürlerarası duyarlılık düzeyi ile dans türü değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmaksızın benzer bir sonuç göstermesi de dansın evrensel yapısının bir yansıması olarak ifade edilebilir.

Tablo 5'te yer alan araştırma bulgularına göre, kültürlerarası duyarlılık düzeyi ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Kadın ve erkek katılımcıların, kültürlerarası duyarlılıklarının benzer düzeyde olduğu görülmektedir. Kültürlerarası duyarlılık düzeyindeki bu benzerlik, bireysel değişimlerin cinsiyetle değil, daha çok kişisel özellikler, değerler, inançlar ve tutumlarla ilişkilendirildiğinden kaynaklanıyor olabilir. Literatüre bakıldığında da çalışma sonuçlarını destekler nitelikte çalışmalar olduğu görülmektedir (Yılmaz ve Göçen, 2013; Bulduk vd., 2017; Abaslı ve Polat, 2019; Köse, 2019; Bölükbaşı, 2020).

Araştırmadan elde edilen verilere göre (Tablo 6), kültürlerarası duyarlılık düzeyi ile yaşamının çoğunu geçirdikleri yer değişkeni arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Kasaba veya ilçe, şehir ya da büyükşehirde yaşamlarının çoğunu geçiren katılımcıların, kültürlerarası duyarlılıklarının benzer düzeyde olduğu söylenebilir. Her ne kadar istatistiksel olarak anlamlı fark bulunamasa da yaşamlarının büyük çoğunluğunu büyükşehirlerde geçiren katılımcıların, kültürlerarası duyarlılık düzeyinin daha yüksek olduğu ifade edilebilir. Bu kapsamda, yaşanılan yerin etnik ve kültürel çeşitliliği, bireylerin farklı kültürel deneyimlere ve etkileşimlere erişimini kolaylaştırarak, farklı kültürleri anlama ve kabul etme yeteneğini de geliştirmiş olabilir. Özellikle çok kültürlü şehirlerde, bireyler farklı kültürlerle daha fazla temas kurabilirler. Bununla birlikte, yaşanılan yerin eğitim olanakları ve fırsatlarının da kültürlerarası duyarlılık düzeyini etkilediği düşünülebilir. Genellikle gelişmiş şehirlerde yer alan üniversiteler gibi eğitim kurumlarının sunduğu kültürlerarası iletişimi destekleyen ders ve etkinlikler de bireylerin kültürlerarası duyarlılıklarını artıran faktörler olarak yorumlanabilir. Literatüre bakıldığında da çalışma sonuçlarını destekler nitelikte araştırmalar olduğu görülmektedir (Bulduk vd., 2017; Çetin ve Kartal Baş, 2022).

Tablo 7 ve 8’de yer alan araştırma bulgularına göre, kültürlerarası duyarlılık düzeyi ile anne ve baba eğitim düzeyi değişkenleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Anne ve baba eğitim düzeyi ilkökul, ortaokul, lise ve üniversite mezunu olan katılımcıların, kültürlerarası duyarlılıklarının benzer düzeyde olduğu görülmektedir. Çocukların kültürlerarası duyarlılık seviyeleri, anne ve babanın eğitim durumlarından ziyade, çok kültürlülük deneyimleri, kültürlerarası bilgi, etnik merkezci olmayan bir bakış açısı ve kültürel çeşitliliğe yönelik olumlu tutumlar gibi faktörlerden etkilenebilir. Anne ve babanın eğitim seviyeleri, bu konuda belirleyici bir faktör olmayabilir, çünkü kültürel duyarlılık sadece bilgi ve farkındalıkla sınırlı değil, aynı zamanda farklı kültürlerle olan etkileşim ve anlayışla da alakalıdır. Bu, eğitim düzeyinin kültürel duyarlılıkla doğrudan bağlantılı olmayabileceğini ifade edebilir (Petrović ve Zlatković, 2009; Smith ve Jones, 2010). Literatüre bakıldığında da çalışma sonuçlarını destekler nitelikte araştırmalar olduğu görülmektedir (Akın, 2016; Yıldırım ve Çağlayan, 2020).

Tablo 9’da yer alan araştırma bulgularına göre, kültürlerarası duyarlılık düzeyi ile kendini tanımladığı gelir düzeyi değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Gelir düzeyi açısından çalışma bulguları istatistiksel anlamda bir farklılık göstermese de orta-üst gelir düzeyine sahip katılımcıların, kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Yüksek gelir düzeyine sahip bireylerin, farklı sosyal ve kültürel çevrelerle daha kolay etkileşime girebileceği düşünülebilir ve bu bağlamda, seyahat etme ya da çeşitli kültürel etkinliklere katılma imkanları gibi avantajlar, bu bireylerin farklı kültürlerle daha fazla temas kurmalarını sağlayabilir. Bu tür etkileşimler de bireylerin kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin gelişmesine katkıda bulunabilir.

Sonuç olarak, üniversiteli halk oyuncular ve salon dansçıların kültürlerarası duyarlılık düzeyleri incelendiğinde yüksek düzeyde duyarlılığa sahip oldukları tespit edilmiştir. Katılımcıların dans türü, cinsiyet, yaşamının büyük çoğunluğunu geçirdiği yer, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi ve kendini tanımladığı gelir düzeyi değişkenleri ile kültürlerarası

duyarlılık düzeyleri arasında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

****9. Uluslararası Bilim Kültür ve Spor Kongresi “11-14 Eylül 2023”, Prag/Çek Cumhuriyeti)**

KAYNAKLAR

- Abaslı, K., ve Polat, Ş. (2019). Öğrencilerin kültürlerarası duyarlılık ve kültürel zekâyâ ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 193-202.
- Akın, E. (2016). Türkçe öğretmen adaylarının kültürlerarası duyarlılıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 29-42.
- Akın, E. (2016). Türkçe öğretmen adaylarının kültürlerarası duyarlılıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 11(3), 29-42.
- Alioğlu, N. (2011). İnanna'dan Leyla'ya: Kültürlerarası iletişim bağlamında doğum ve ölüm. İçinde N. Mora (Ed.) *Kültürlerarası iletişim bağlamında insana dair duygular ve ritüeller* (Ss. 47-76), Nobel Akademik Yayıncılık.
- Bhawuk, D. P., ve Brislin, R. (1992). The measurement of intercultural sensitivity using the concepts of individualism and collectivism. *International Journal of Intercultural Relations*, 16(4), 413-436.
- Bölükbaşı, A. (2020). Öğretmen adaylarının kültürlerarası duyarlılıklarının empatik eğilim, öznel iyi oluş ve sosyo-demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 44-62.
- Bulduk, S., Usta, E., ve Dinçer, Y. (2017). Kültürlerarası duyarlılık ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi: Bir sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu örneği. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 73-77.
- Can, A. (2014). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi* (2. Baskı). Pegem
- Chen G. M., ve Starosta W. (2000). The development and validation of the intercultural sensitivity scale. *Human Communication*, 3(1), 2-14.
- Chen, G. M. (2010). The impact of intercultural sensitivity on ethnocentrism and intercultural communication apprehension. *Intercultural Communication Studies*. 19(1), 1-9.
- Chen, Guo-Ming, ve Starosta, W. (1996). *Intercultural Communication Competence: A Synthesis. Communication Yearbook*. Sage Publications. 353-383.
- Chen, X., ve Gabrenya Jr, W. K. (2021). In search of cross-cultural competence: A comprehensive review of five measurement instruments. *International Journal of Intercultural Relations*, 82, 37-55.
- Çetin, M., ve Kartal Baş, M. (2022). Öğretmen adaylarındaki kültürlerarası duyarlılık kazanımının öğrenci liderliğine etkisinin incelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 48-62.

Güvenç, B. (1997). *Kültürün abc'si* (1. baskı). Yapı Kredi Yayınları.

James, M. (2008). *Interculturalism: Theory and policy*. The Baring Foundation.

Kaeppler, A. L. (2000). II. Dance ethnology and the anthropology of dance. *Dance Research Journal*, 32(1), 116-125.

Karasar, N. (2007). Bilimsel araştırma yöntemi. Nobel

Köklü, N., Büyüköztürk, Ş. ve Bökeoğlu, Ç. Ö. (2007). Sosyal bilimler için istatistik. Pegem

Köse, İ. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin yabancı uyruklu öğrencilere yönelik tutumları ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Miike, Y. (2009). New frontiers in Asian communication theory: An introduction. *Journal of Multicultural Discourses*, 4(1), 1-5.

Moran, R. T., Harris, P. R., & Moran, S. V. (2007). *Managing cultural differences: Global leadership strategies for the 21st century*. Elsevier.

Morgan, G. A., Leech, N. L., Gloeckner, G. W., & Barrett, K. C. (2004). *SPSS for introductory statistics: Use and interpretation*. Psychology Press.

Morrall, P. (2009). *Sociology and health: An introduction*. Routledge.

Petrović, D., ve Zlatković, B. (2009). Intercultural sensitivity of future primary school teachers. *Comparative Education, Teacher Training, Education Policy and Social Inclusion*, 7, 121-128.

Sarı Güven, M. (2015). Kültürler Arası İletişim Engelleri: 1991'den Günümüze Türkiye-Ermenistan İlişkileri Örneği. *International Journal of Sport Culture and Science*, 3(4), 105-111.

Shay, A., & Sellers-Young, B. (Eds.). (2016). *The Oxford handbook of dance and ethnicity*. Oxford University Press.

Telman, N. ve Ünsal, P. (2005). *İnsan ilişkilerinde iletişim*. Epsilon Yayıncılık.

Wiseman, R., L. (2002) Intercultural Communication Competence. In W. B. Gudykunst and B. Mody (Eds.), *handbook of international and intercultural communication (Second Edition, ss. 207-224)*, Sage Publications.

Yıldırım, K. ve Çağlayan, S. (2020). Üniversite öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık algıları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (50), 77-103.

Yılmaz, F., ve Göçen, S. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının kültürlerarası duyarlılık hakkındaki görüşlerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (15), 373-392.